

Nr 14.

Ankom till riksdagens kansli den 25 februari 1921 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående uppvärmning av till kreatursföda avsedd mjölk m. m. samt angående anslag till kontroll å lagens efterlevnad.

(2:a avd.)

I punkten 47 under nionde huvudtiteln av årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition angående kontroll å efterlevnaden av författning angående uppvärmning av till kreatursföda avsedd mjölk m. m., som Kungl. Maj:t kunde komma att avlåta till riksdagen, för detta ändamål beräkna å extra stat för år 1922 ett anslag av 10,000 kronor.

Därefter har Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 29 januari 1921 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 52, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels antaga vid propositionen fogat förslag till lag angående uppvärmning av till kreatursföda avsedd mjölk m. m.;

dels ock för bestridande av statsverkets kostnader för kontroll å efterlevnaden av jämlikt nämnda lag meddelat förordnande å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag av 10,000 kronor.

Lagförslaget är av följande lydelse:

»Förslag

till

lag angående uppvärmning av till kreatursföda avsedd mjölk m. m.

Härigenom förordnas som följer:

§ 1.

Där förhållandena inom något hushållningssällskaps område sådant påkalla, äger Konungen, på framställning av hushållningssällskapet och vederbörande landsting, förordna, att från viss i förordnandet angiven tid, som icke må sättas tidigare än ett halvt år efter förordnandets meddelande, den, som inom området driver mejerirörelse, ej må från mejeriet till föda åt nötkreatur eller svin försälja eller eljest för dylikt ändamål till annan utlämna vare sig mjölk eller kärnmjölk, som icke uppvärmts till minst 80 grader Celsius.

Förordnande, som i första stycket sägs, må kunna gälla även vassla.

§ 2.

Skulle vid mejeri inom område, för vilket förordnande jämlikt § 1 gäller, stadgad uppvärmning tillfälligtvis ej kunna ske, skall vid varans utlämnande mottagaren därom underrättas.

§ 3.

Förseelse mot enligt § 1 meddelat förordnande straffas, där icke för det fall, varom i § 2 förmäles, i samma paragraf föreskriven underrättelse lämnats, med böter från och med tio till och med tvåhundra kronor.

Därest någon under tid, då han är ställd under tilltal för förseelse, varom ovan sägs, densamma fortsätter, skall han för varje gång stämning därå utfärdats och delgivits fällas till de böter, som äro stadgade för förseelsen.

§ 4.

För förseelse, som med husbondes vetskap begås av hans hustru, barn, husfolk eller i hans arbete antagen person, ansvare husbonden, likasom vore förseelsen begången av honom själv.

§ 5.

Förseelse, varom i denna lag sägs, åtalas av allmän åklagare.

§ 6.

Böter, som ådömas enligt denna lag, tillfalla kronan.

Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

§ 7.

Förordnande enligt denna lag skall tillika med erinran om påföljd av förseelse däremot genom vederbörande länsstyrelses försorg på statsverkets bekostnad införas i länskungörelserna och i en eller flera tidningar inom orten.

§ 8.

Föreskrifter om anordnande av tillsyn å efterlevnaden av förordnande enligt § 1 och om bestridande av kostnader för tillsynen meddelas av Konungen.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen, enligt därå meddelad uppgift, utkommit från trycket i Svensk författningssamling.»

Beträffande utredningen i ärendet tillåter sig utskottet att hänvisa till statsrådsprotokollet.

Genom förevarande proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga ett inom jordbruksdepartementet utarbetat och vid propositionen fogat förslag till lag angående uppvärmning av till kreatursföda avsedd mjölk m. m. ävensom att anvisa nödiga medel till bestridande av statsverkets kostnader för kontrollen av den föreslagna lagens efterlevnad. Att meddela de för nämnda kontrollens anordnande erforderliga föreskrifter har departementschefen däremot ansett tillhöra Kungl. Maj:t, varför några föreskrifter i detta avseende icke blivit införda i lagen. I departementschefens till statsrådsprotokollet hållna anförande hava emellertid uppdragits vissa riktlinjer för kontrollens genomförande, till vilka utskottet här nedan återkommer.

Den nu föreslagna lagstiftningen, vars tillämpning inom viss ort gjorts beroende på förordnande av Kungl. Maj:t efter framställning från

Utskottet.

vederbörande hushållningssällskap och landsting, finner utskottet, i likhet med departementschefen, vara väl motiverad med hänsyn till vikten av att tuberkulosen bland landets kreatursbesättningar kraftigt motarbetas. Ett verksamt medel till förhindrande av dylik smittas spridning genom mjölk, som till kreatursföda utlämnas från mejerierna, skall genom denna lag erhållas. Utskottet har även funnit de i lagförslaget innefattade särskilda bestämmelserna väl avvägda.

Vad därefter beträffar frågan om kontrollen å lagens efterlevnad delar utskottet departementschefens åsikt, att en verksam dylik kontroll är nödvändig, därest icke lagens bestämmelser skola bliva ineffektiva.

Under ärendets utredning har föreslagits, att denna kontroll skall utövas sålunda, att vederbörande länsstyrelse skall förordna lämplig och såvitt möjligt i närheten av mejeriet boende person att å förut icke kungjorda tider taga prov av den vara, vars uppvärmning föreskrivits, att dessa prov sedermera insändas till och undersökas vid kemisk station eller av någon, som eljest förklarats kompetent därtill, samt att lantbruksstyrelsen skall vara högsta tillsynsmyndighet över lagens efterlevnad och äga förordna lämplig person att vid denna tillsyn biträda styrelsen. Antalet provtagningar vid varje under kontroll stående mejeri har föreslagits att sättas till i regel 24 om året. Uppstode behov av tätare kontroll, vilket kunde tänkas i det fall, att mejeriet beträddes med upprepade förseelser mot lagen, borde emellertid den myndighet, åt vilken vore uppdraget att utöva tillsyn å lagens efterlevnad, äga föreskriva sådan. Å andra sidan har ifrågasatts, huruvida icke samma myndighet jämväl borde äga befogenhet att föreskriva minskning i det årliga antalet provtagningar med avseende å mejeri, som visade sig noggrant iakttaga lagens föreskrifter.

Mot vad sålunda i avseende å kontrollen över lagens efterlevnad föreslagits har utskottet i huvudsak icke något att erinra. Att vissa jämkningar kunna visa sig erforderliga, när lagen skall omsättas i verkligheten, har redan departementschefen antytt. Utskottet anser sig emellertid böra framhålla lämpligheten av att länsstyrelserna vid förordnande av provtagare, i den mån så kan ske, tillgodogöra sig den omfattande personkänedom ifråga om landsbygdens befolkning, som torde förefinnas hos hushållningssällskapens olika organ. Ökade garantier skulle därigenom erhållas för att till dessa uppdrag lämpliga personer komme att utses. Därjämte vill utskottet särskilt betona vikten av att till provtagningarnas verkställande så vitt möjligt utses i närheten av respektive mejerier boende personer, enär därigenom kostnaderna för kontrollen skulle kunna avsevärt begränsas. Till vinnande av samma

syftemål bör slutligen enligt utskottets mening även tillses, att, där så av en eller annan anledning kan finnas möjligt, antalet föreskrivna provtagningar nedsättes under vad som eljest i allmänhet må anses nödvändigt.

I fråga om bestridandet av de med kontrollen förenade kostnader ansluter utskottet sig till departementschefens förslag, att arvode eller resekostnads- och traktamentsersättning till provtagare skall bestridas av vederbörande mejeri men förskotteras av länsstyrelserna, därest icke anslag för ändamålet beviljas av hushållningssällskap eller landsting, samt att alla övriga kostnader skola gäldas av statsmedel. Det arvode, som medicinalstyrelsen och lantbruksstyrelsen, enligt vad av statsrådsprotokollet inhämtas, föreslagit böra utgå till provtagare, nämligen 4 kronor för »förrättningsdag», har emellertid synt utskottet vara för högt i de fall, då provtagare är boende i den omedelbara närheten av det mejeri, där prov av honom skall tagas.

Till bestridande av statsverkets kostnader för kontrollen — frånsett kostnaden för överkontrollantens resor, som ansetts böra utgå från nionde huvudtitelnsls förslagsanslag till rese- och traktamentspenningar — har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för år 1922 anvisa ett förslagsanslag av 10,000 kronor. Mot anvisande av detta belopp har utskottet icke något att erinra; och kommer utskottet, därest den föreslagna lagen av riksdagen antages, att om anslaget beviljande göra hemställan under nionde huvudtiteln.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet nu hemställa,
att riksdagen måtte antaga det vid förevarande proposition fogade förslag till lag angående uppvärmning av till kreatursföda avsedd mjölk m. m.

Stockholm den 25 februari 1921.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Hellström*, *Träff*, *Barthelson*, *Lindskog*, *Dalberg* och *Sederholm* samt

från andra kammaren: herrar greve *Hamilton*, *Nilsson* i Tånga, *Johansson* i Uppmälby, *Olsson* i Broberg, *Andersson* i Grimbo, frih. *Hermelin* och *Ericsson* i Arboga.